

GARSENI

Partida del terme de Betesa (Alta Ribagorça) (XIX, 100.17).

ETIM. Sembla contenir el NP germ. f. GARSINDIS⁵ (*Gerisinda*, Först. 584), cf. *Gersinda* a. 908 (Aebischer, *Onom.*, § 29); en altres textos l'*Onom.* té registrats *Garsendis*, a. 990 i *Garsens* 1002, 1094 (cf. *Sarsènit*, a l'art. *Butzènit*). J. F. C.

GARTX

Antic castell sarraí que dominava la vall de Bolulla (Marina Val.) (Salvà, *Callosa* I, 32).

DOC. ANT. 1263: *Garg* (Mtz.Fdo., *Cat. Doc. Val.* I, 468); 1267 i 1269: *Gargio* (ibid., 696, 909); 1280: Castell de *Gargio* (Font Rius, *C. d. p.*, vol. II, 177, n. 28).

Amb -o per ultracorrecció mossàrab de l'arabisme:²⁰ *Cresta del Garxo*, en el terme de Vallada (C. de Xativa) (xxxvi, 71.13).

Caseta (de)l Garxo, en el terme de Cabanes de l'Arc (Pna. Cast.) (xxix, 129.8).

El Garxet, partida del terme de Castelló de la Pla-²⁵ na (xxix, 25.9).

ETIM. Del descendent mossàrab de CAREX, -ÏCIS 'canyís', planta usada per fer venciells, variant de *càrritx*, que és la forma corresponent en el mossàrab balear (*DECat* II, 592a17 ss.). *Garxet* prové del col·lectiu CARICETUM 'carritar' (que ha donat altres formes citades allí, 593a9 ss.). J. F. C. Cf. també *Carxe* (vol. III, 295).

GARUMBA

Mola de la Garumba, en el terme de Morella (xxvii, 162).

Moleta de la Garumba, en el terme de Catí (xxviii, 40 103).

ETIM. Molt incerta. Es podria sospitar que fos un nom allusiu als tudons o coloms silvestres que freqüenten aquestes muntanyes: cf., per una banda la Serra *Palomita*, en el límit entre Catí i el baix Aragó, i d'altra banda els diversos turons pirinencs *Roca-Colom*, *Castell-palom*, *Em-palomar*. És normal la conservació mossàrab de MB en COLÛMBUS, gens sorprenent el canvi de CO- en Ga-, i la pron. morisca explicaria el canvi de -L- en -r-; no fóra inconcebible, però molt menys⁵⁰ normal, la conservació de la ũ de COLÛMBUS com ú mossàrab; però la -a fóra també de mal explicar, i el fet de ser moles de capçada ampla tampoc coincideix amb el cas de les roques de *Roca-colom* i anàlegs.

Altrament, una variant del ll. COLÛMNA explicaria⁵⁵ millor la -a però no tant la -b-, per més que una forma *colombe* 'columna' és ben coneguda en oc. ant., i fr. ant. Val a dir que la forma ampla d'una mola tampoc coincideix amb la de la columna o obelisc. Però no renunciem a trobar-hi un enllaç amb el grup de⁶⁰

colmo 'cim, capoll' típic del Maestrat i Nord valencià (*DECat* II, 835b43 ss.), en alguna combinació amb *coromull*, que és la forma castellanenca de *caramull*, (*DECat* II, 560a4 ss.) amb el ll. CULMEN i possibles metaplasmes d'aquests amb CÛMÛLUS. Si els col·legues morellans o castellanencs ens en fornissin comprovats docs. antics potser sortiríem de dubtes.

¹⁰ GARÚS, GARUSSÓ

Garussó: antic llogaret de l'Alta Ribagorça: 972: *ipsum villare de Garuzone* (Abadal, *Pallars i Ribagorça*, núm. 218); 1002: sig. *Garuccone* (M. Duque, *Ovarra*, 1.24); 1037: *ego Ramon Geruz* en un document llegit a l'Arxiu de Solsona. En cas complement *Garuçon*. Ve del NP local *Garuç*.

És el NP KARUCIUS o CHERUCIUS, que es troba documentat l'any 1012 i 1016 (Aebischer, *On. Cat.*, p. 19). El nostre excellent inf. de Les Viles de Turbó a. 1964. es deia *Garúθ*. J. F. C.

GARVET

Garvet (pron. «a gərbét») cala important entre Llançà i Colera (Alt Empordà) (xlv, 138). Hi ha un altre *Gravet* prop de Manresa (*DECat* IV, 632a23) i en recordem un altre prop de Senterada.

ETIM. De *Gravet*, derivat de *grava* amb sufix col·lectiu -ETUM, pron. gərbét, amb transposició de la r. Altres casos d'aquesta transposició en altres derivats de GRAVA 'pedruscall', semblen ser els

³⁵ PARÒNIMS: *Font de Garbós*, partida del terme de Palanques (Ports de Morella) (xxvii, 190.25), de FONTEM GRAVOSUM 'font plena de grava o còdols' i

La Garbosa, partida del terme de Xixona (Alacantí) (xxxv, 157.9).

GARZOLA i GREALÓ

Dos poblets prop d'Artesa de Segre, pròxims entre ells, i amb noms que també semblen emparentats per l'origen.

Garzola és un llogaret a la dr. del Segre, a l'extrem Est del te. de Vilanova de Meià: és petit (27 cases) i no sembla haver mai tingut església (Rocafort, *GGC*, 261; absent del mapa parroquial, p. 48).

PRON. LOCAL: *gàrzule* a Artesa (Casac. 1920). En les enq. de 1956-57, que vaig fer en el poblet mateix (xvii, 18-20) i a Tòrrec, Clua, Vilves, Figuerola etc. (xv, 154, 174; xvii, 7, 8), vaig oir *gàrzola* o *gàrzule*, pertot amb s sonora, i accent a la á. Rocafort escriu igual, i Madoz s.v. *Gársola* (en dos passatges, però *Grásola* en les afrontacions dels pobles veïns, potser mera err. tip.).

MENCIÓ ANT. Només *Garzelles* en el poc acurat cens de 1359 (*CoDoACA* XII, 79): a entendre probablement com *Gárzeles*, -zela. Essent un llogaret que